

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA Den Haag

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070 456 00 00
F 070 456 11 11

Kenmerk

IENM/BSK-2012/41288

Uw kenmerk

32127-149/2012D07989

Datum 29 maart 2012

Betreft Beantwoording Kamervragen 4e tranche AMvB Crisis- en herstelwet

Geachte voorzitter,

Hierbij doe ik u toekomen de beantwoording van de vragen van de fracties van de vaste Kamercommissie naar aanleiding van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet.

Bekendheid Crisis- en herstelwet onder gemeenten

De VVD-fractie vraagt of gemeenten voldoende op de hoogte zijn van de mogelijkheid tot het aanwijzen van experimenten in het kader van de Crisis- en herstelwet (Chw). Bij brief van 9 december 2011 zond ik uw Kamer de 'Rapportage praktijkervaringen Crisis- en herstelwet – Evaluatie 2010-2011'. Die rapportage concludeert dat de Chw werkt én dat de Chw nog niet ten volle wordt benut. Nog niet alle gemeenten beschouwen de Chw als het vertrouwde instrumentarium waarmee ze ruimtelijke projecten kunnen versnellen, doorbraken kunnen bereiken en innovaties in gang kunnen zetten. Daarvoor is tijd nodig. Gebrek aan kennis is daarbij een belangrijke factor, naast de bestuurlijke wens om gebruik te maken van de Chw.

Het ministerie heeft, in samenwerking met onder meer de VNG, vanaf het in werking treden van de Chw ingezet op een ruime introductie en op overdracht van kennis. Bijlage 5 van genoemde rapportage geeft een overzicht van de activiteiten. De introductie heeft resultaat gehad. In vier tranches van de AMvB zijn tot nu toe 44 experimenten aangewezen: 17 ontwikkelingsgebieden, 24 innovatieve projecten en 3 lokale projecten met nationale betekenis. Kennis blijft een belangrijke factor om tot een brede toepassing van de Chw te komen. De constatering uit genoemde rapportage was aanleiding om de kennisoverdracht, twee jaar na het in werking treden van de wet, niet af te bouwen, maar daarmee door te gaan. In februari en maart 2012 zijn vijf praktijkbijeenkomsten georganiseerd die zeer goed bezocht zijn; er waren zo'n

350 mensen aanwezig. Voor het overgrote deel betrof het gemeente-ambtenaren. Mijn inspanningen blijven gericht op kennisoverdracht richting gemeenten.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Doelbereik en effecten Chw

De Partij voor de Dieren vindt dat de minister er niet in is geslaagd om de economische crisis aan te pakken en vraagt om een reactie. De leden van D66 ontvangen graag een toelichting op de link tussen de projecten en de crisis.

Kenmerk
IENM/BSK-2012/41288

Zoals in hiervoor genoemde 'Rapportage praktijkervaringen Crisis- en herstelwet – Evaluatie 2010-2011' wordt vermeld, werkt de Chw. De opzet van het kabinet slaagt om projecten uit een impasse te halen en de procedures te versnellen. Er zijn geen aanwijzingen dat de Chw de belangen van natuur en milieu opzij zet, misbruikt wordt om projecten door te drukken of burgers buiten spel te zetten. Door de crisis komen minder projecten van de grond. Hierdoor is het van belang om ruimtelijke projecten een steun in de rug te geven en qua uitvoering naar voren te halen. De Chw blijkt voor de aangewezen projecten deze rol te vervullen. Door de mogelijkheden die de wet biedt, maar ook door de focus die aanwijzing van een project binnen een gemeente bewerkstelligt. De ontwikkelingsgebieden geven de gemeente meer doorzettingsmacht. Een goed voorbeeld hiervan is het gebiedsontwikkelingsplan voor Maasdonk. In Zaanstad wordt ook al opgemerkt dat de gemeente op een andere manier aan tafel zit met de betrokken bedrijven door het instrumentarium dat de Chw biedt in ontwikkelingsgebieden. Zonder het extra instrumentarium van de Chw zullen de ontwikkelingsgebieden, die in de 4^e tranche zijn opgenomen, niet of met vertraging tot stand komen. De Chw fungeert als de hefboom. Ook de innovatieve projecten die zijn aangewezen boeken voortgang. Goede voorbeelden zijn de aangewezen gebieden waar gebiedsgericht gesaneerd mag worden in combinatie met Warmte Koude Opslag. Maar ook de experimenten met de energieprestatiecoëfficiënt leveren voortgang in de projecten. Onder het kopje Ratio/argumentatie achter de toevoeging van projecten beschrijf ik per project hoe zij bijdragen aan het doel van de Chw.

Nationaal belang gebiedsontwikkelingen bijlage II

De leden van de SP-fractie vragen waarom via deze AMvB projecten aan bijlage II worden toegevoegd onder de kop 'gebiedsontwikkeling met nationale uitstraling'. Te meer omdat het Rijk terugtrekt uit de RO.

Aan het toevoegen van projecten aan bijlage II zijn geen andere, meer concrete criteria verbonden, dan dat de projecten moeten aansluiten op het doel van de wet (bestrijding crisis en bevordering goed en duurzaam herstel van de economische structuur). Er kunnen dus ook projecten van regionaal of lokaal belang aan bijlage II worden toegevoegd.

De naamgeving van de categorie gebiedsontwikkeling met nationale uitstraling van bijlage II is verwarrend. Zoals bij de beantwoording van Kamervragen over de derde tranche AMvB Chw reeds aangegeven, zal ik de naam van deze categorie daarom aanpassen. In het voorstel van wet tot wijziging van de Crisis- en herstelwet en diverse andere wetten in verband met het permanent maken van de Crisis- en herstelwet en het aanbrengen van enkele verbeteringen op het terrein van het omgevingsrecht (33 135), heb ik hiervoor een bepaling opgenomen. Deze

houdt in dat de naam van de categorie wordt gewijzigd in 'overige ruimtelijke projecten'.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Borging wettelijke normen bij experimenten

Kenmerk
IENM/BSK-2012/41288

Ontwikkelingsgebieden

De leden van de SP-fractie vragen welk bestuursorgaan na de vastgestelde periode verantwoordelijk is voor de afwikkeling van de aangewezen projecten en welk orgaan in de toekomst controleert of de toenmalige "haken en ogen" volgens de bestaande wetten en regels in de tussenliggende jaren blijvend zijn opgelost. Zij vragen tevens duidelijkheid over wie, waar, op welke wijze na afloop van die periode zijn of haar problematiek juridisch kan laten toetsen, en welke wet(geving) dan op dat moment uitgangspunt is. De leden van de SP-fractie zouden graag een reactie krijgen op signalen van critici die stellen dat de Crisis- en herstelwet gebruikt wordt om bestaande milieuregels en dan met name geluid- en geurregels voor langere tijd, zo niet permanent, te omzeilen.

Naar mijn mening bieden de gebiedsontwikkelingsplannen die moeten worden opgesteld om uiteindelijk, als dat noodzakelijk is, maximaal 10 jaar te mogen afwijken van milieunormen de borging van de wettelijke normen in ontwikkelingsgebieden. De rechter zal naar verwachting zeer nauwkeurig toetsen op de haalbaarheid van de maatregelen die er toe leiden dat de landelijke normen na maximaal 10 jaar worden gehaald. Het gebiedsontwikkelingsplan is een raadsbesluit dat de procedure van 3.4. Awb volgt. Het gebiedsontwikkelingsplan wordt toegevoegd aan het bestemmingsplan. Het heeft daarmee ook de status van het bestemmingsplan. De raad moet de voortgang van de afspraken in het gebiedsontwikkelingsplan monitoren. De in het plan opgenomen maatregelen kunnen zo nodig met bestuursdwang worden afgedwongen.

Daarnaast zijn de ontwikkelingsgebieden experimenten waarvan geleerd wordt voor de Omgevingswet. Dit zorgt ervoor dat ook mijn ministerie het experiment zal monitoren. Ik rapporteer uw Kamer hierover jaarlijks bij Voorjaarsnota in de Voortgangsrapportage Chw. Tot slot kunnen belanghebbenden een verzoek om handhaving indienen op basis van de reguliere wettelijke normen.

Particulier opdrachtgeverschap

Voor de leden van de SP-fractie zijn er onduidelijkheden over aansprakelijkheid en schadegevolgen, de fractie stelt hierover vragen aan de hand van het experiment particulier opdrachtgeverschap in Almere.

Woningen gebouwd onder het experiment particulier opdrachtgeverschap Almere moeten net als alle woningen voldoen aan de voorschriften voor bestaande bouw. De in het besluit opgenomen regeling heeft slechts betrekking op de daar genoemde nieuwbouwvoorschriften. Van een ernstig gebrek zal pas sprake zijn als niet voldaan wordt aan de eisen voor bestaande bouw. De vergunninghouder is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn woning en dat die blijft voldoen aan ten minste de eisen voor bestaande bouw. Een ernstige

gezondheidssituatie zal derhalve niet als gevolg van de toepassing van de voorschriften behorende bij het experiment particulier opdrachtgeverschap kunnen ontstaan.

Aansprakelijkheid van de gemeente kan overigens pas aan de orde komen als sprake is van een ernstig tekortschieten in de toezichtstaak, bijvoorbeeld als de gemeente het gebrek en het gevaar dat daaruit kan voortkomen kende en vervolgens niets doet.

De filosofie achter particulier opdrachtgeverschap is dat de verantwoordelijkheid over de eigen woning meer en meer bij de eindgebruikers zélf moet worden neergelegd. In lijn daarmee is dat de overheidsbemoeienis niet verder gaat dan noodzakelijk is. Hiermee ontstaat een grotere vrijheid voor de (collectieve) particuliere opdrachtgever(s) om de woning in te richten naar eigen inzicht.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Kenmerk
IENM/BSK-2012/41288

Verduurzaming landbouw

Omvang bedrijven

De CDA-fractie vraagt of de beperking tot gebieden met een industriële bestemming wenselijk is en waarom er niet voor gekozen is om ook kleinere mestbewerkings- en verwerkingsinstallaties met een capaciteit van minder dan 50.000 ton als nieuwe categorie in bijlage 1 op te nemen. De fractie vraagt om een toelichting op de mogelijkheden die bestaan buiten industriële gebieden.

Grote mestverwerkingsinstallaties passen vanwege de effecten op de leefomgeving beter in een gebied met een industriële bestemming dan in agrarisch gebied. Kleinere mestverwerkingsinstallaties met een capaciteit van minder dan 50.000 ton dierlijke mest per jaar worden niet onder het regime van de Crisis- en herstelwet gebracht, met name omdat dat ten koste zou gaan van de uitvoerbaarheid van deze wet. Met name de belasting van de Raad van State zou hierdoor te zeer toenemen.

De mestverwerkingsinstallaties die niet onder de werkingssfeer van de Crisis- en herstelwet vallen, worden gerealiseerd door gebruikmaking van de normale procedures.

Interbestuurlijke verhoudingen

De fractie van de Partij voor de Dieren vraagt of deze AMvB betekent dat de bouw van industriële mestvergisters niet meer tegen te houden is door gemeenten, provincies en de omwonenden van deze mestvergisters.

Het feit dat grote mestverwerkingsinstallaties onder de werkingssfeer van de Crisis- en herstelwet worden gebracht, brengt geen wijzigingen in de bevoegdheden van provincies en gemeenten op het gebied van ruimtelijke ordening en vergunningverlening.

Provincies en gemeenten kunnen door middel van ruimtelijk beleid sturing geven aan de locaties voor mestverwerking. Ook blijft voor omwonenden de mogelijkheid van inspraak of bezwaar en beroep bestaan. Wel perkt de Crisis- en herstelwet de mogelijkheid van beroep enigszins in, in die zin dat een belanghebbende geen beroep kan doen op een rechtsregel die niet bedoeld is om zijn belangen te beschermen (het zogenaamde relativiteitsbeginsel).

Duurzaamheid

De Partij voor de Dieren stelt dat het vergisten van dierlijke mest het tegenovergestelde is van duurzame landbouw. Anders dan de Partij voor de Dieren stelt, ben ik van mening dat mestverwerking wel degelijk bijdraagt aan het verduurzamen van de landbouw en het sluiten van kringlopen. Momenteel bereidt de Staatssecretaris van EL&I een wetsvoorstel voor, waarin niet alleen wordt voorzien in een verplichting tot mestverwerking, maar ook in een koppeling van mestproductie en mestafzet. Deze koppeling moet leiden tot een oplossing van het mestoverschot. Over het Vijfde Actieprogramma Nitraatrichtlijn 2014-2017 en bijbehorende derogatie (met als onderdeel de kabinetswens tot afschaffen van het mestplafond, dat nu een voorwaarde is in de lopende derogatie) zal het kabinet dit en volgend jaar gaan onderhandelen met de Europese Commissie. Bovendien is het kabinetsbeleid gericht op het verduurzamen van de productie van (geïmporteerd) veevoer.

Rechtsbescherming

De Partij voor de Dieren vraagt naar de gevolgen van de toevoeging van de categorie Verduurzaming landbouw voor (omwonende) burgers en vraagt om een overzicht van procedures van omwonenden.

Mestvergisting is een bijzondere vorm van mestverwerking, gericht op de productie van energie. Deze vorm van mestverwerking valt al onder de werking van de Crisis- en herstelwet. Het onderhavige voorstel verandert daar niets aan. Ik beschik niet over een overzicht van procedures van omwonenden tegen vergunningen voor mestvergisters. Dat is een decentrale verantwoordelijkheid. Zoals hiervoor al aangegeven, blijft het voor omwonenden mogelijk bezwaar te maken en beroep in te stellen, mits in geval van beroep wordt voldaan aan het relativiteitsvereiste. Bezwaren worden dus niet per definitie van tafel geveegd.

Milieunormen

De leden van de SP-fractie stellen een aantal vragen over hoe met milieunormen wordt omgegaan bij de mestverwerkingsinstallaties. Wat is bv. de werkwijze wanneer sprake is van ernstige overlast en/of gevaarlijke uitstoot? Op welke wijze wordt dan op welk moment (juridisch) gewogen wat redelijk is? Op welke wijze wordt in deze projecten omgegaan met regels ten aanzien van milieueffectrapportages en met mogelijke lange termijn effecten op de ecologische hoofdstructuur?

Alleen de bestuursrechterlijke bepalingen van hoofdstuk 1 van de Chw zijn van toepassing op de mestverwerkingsinstallaties; relativiteitsvereiste, proforma beroep, uitspraak rechter binnen 6 maanden e.d.. Er is geen sprake van afwijking van normen voor geluid en geur. Er moet worden voldaan aan de geldende milieuregelgeving. Er mag ook geen gebruik worden gemaakt van de mer bepaling in de Chw. Die is gekoppeld aan bijlage II.

Doorzettingsmacht

De Partij voor de Dieren vraagt voorts wanneer de minister van I&M voornemens is om ten behoeve van de bouw van mestvergisters op industriële schaal gebruik te maken van haar doorzettingsmacht en welke criteria zij daarbij hanteert. De vraag welke criteria ik gebruik bij het toepassen van mijn doorzettingsmacht is niet aan de orde in het kader van de Chw. Met de Chw worden alleen de bestuursrechtelijke versnellingen van toepassing op deze installaties.

Bijdrage aan doelstellingen Chw

De fractie van de Partij voor de Dieren vraagt welke bijdrage grootschalige mestverwerkers moeten leveren aan het bestrijden van de economische crisis.

Grootschalige mestverwerking is van belang voor een milieuverantwoorde afzet van het Nederlandse mestoverschot en daarmee voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de Nederlandse veehouderij. De bouw van grote mestverwerkingsinstallaties kan dus bijdragen aan de economische ontwikkeling van de veehouderij en daarmee ook aan het bestrijden van de economische crisis.

Aparte kamerbehandeling

De leden van de fractie van D66 vragen of de minister bereid is het onderdeel Verduurzaming landbouw uit het genoemde ontwerpbesluit te laten. Zij zouden graag op een nader te bepalen moment vragen willen stellen over dit specifieke onderwerp.

Vanwege de uitvoering van het mestbeleid en specifiek de invoering van de mestverwerkingplicht door de Staatssecretaris van EL&I acht ik een spoedige inwerkingtreding van de genoemde bepaling van belang. De toevoeging van de grote mestverwerkingsinstallaties aan de Chw heeft alleen bestuursrechtelijke versnellingen tot gevolg.

Ratio/argumentatie achter de toevoeging van projecten

De leden van de D66-fractie en de Partij voor de Dieren vragen voor alle nieuwe projecten onder de artikelen I en II naar de rationale achter het toevoegen van de genoemde projecten aan de werkingssfeer van de Crisis- en herstelwet.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen op basis van welke informatie wordt besloten tot opname op de projectenlijst van bijlage II. De fractie vraagt tevens of er bij verzoeken van gemeentes voor aanwijzing van ontwikkelgebieden en innovatieve projecten een afweging plaats vindt op de uitgangspunten van de wet. De fractie vraagt of er rekening wordt gehouden met de leegstand van kantoren en winkelruimtes alsmede de vastgelopen huizenmarkt (vastgoedcrisis).

De Chw kent de mogelijkheid om langs twee lijnen een stimulans te bieden aan ruimtelijke projecten. Hoofdstuk 1 Chw vereenvoudigt de bestuursrechtelijke

spelregels voor de projecten uit Bijlage I (categorieën van projecten) en Bijlage II (met naam genoemde projecten). Overheden hebben de mogelijkheid projecten aan te melden voor opname in Bijlage II van de Chw. Hiervan is gebruik gemaakt. Aan het toevoegen van projecten aan bijlage II zijn geen andere, meer concrete criteria verbonden, dan dat de projecten moeten aansluiten op het doel van de wet (bestrijding crisis en bevordering goed en duurzaam herstel van de economische structuur).

Voor deze projecten die vallen onder bijlage I of II gelden vereenvoudigde regels van het bestuursprocesrecht. Daarin kunnen belanghebbende burgers, bedrijven en organisaties wel degelijk beroep aantekenen. De bestuursrechtelijke versnelling die voor deze projecten geldt, houdt onder meer in dat de inhoudelijke onderbouwing direct in het beroepschrift moet worden opgenomen (geen pro forma beroep) en dat een beroep moet dienen om een eigen belang te beschermen (relativiteitsvereiste). Het voordeel dat het meest genoemd wordt is dat de bestuursrechter aan een maximale termijn van zes maanden is gebonden voor het doen van een uitspraak.

De keuzen over de nieuwe functies, zoals kantoren, winkels, huizen en andere functies is aan de bevoegde overheden en ontwikkelaars. Op deze afwegingen zijn geen andere rijksregels van toepassing dan bij projecten die niet onder de Chw vallen. De projecten moeten ook aan alle inhoudelijke natuur- en milieudoelen voldoen. Ze verschillen daarin op geen enkele wijze van projecten die niet onder Bijlage II van de Chw vallen.

Daarnaast maakt Hoofdstuk 2 Chw verschillende vormen van experimenten mogelijk waarbij tijdelijke afwijking van wettelijke regels tot de mogelijkheden behoort. Voor de duurzame innovatie gaat het om tijdelijke afwijking van regels om het experiment mogelijk te maken. De afwijking wordt gebonden aan een specifiek benoemde wettelijke regel en is gebonden aan een termijn. Bij de aanwijzing van een project wordt beoordeeld of een bijdrage kan worden verwacht aan duurzaamheid, innovatie en economische ontwikkeling. Dat is voor beide in deze 4^e tranche opgenomen innovatieprojecten het geval.

De ontwikkelingsgebieden zijn bedoeld om de patstelling tussen ruimtegebruik en milieubelasting te doorbreken. Hiervoor is indien noodzakelijk een tijdelijke afwijking van bepaalde normstelling mogelijk. Na maximaal 10 jaar moet weer voldaan worden aan de landelijke normstelling.

De ontwikkelingsgebieden die in de 4^e tranche worden toegevoegd kort beschreven:

- Ontwikkelingsgebied Vliegbasis Soesterberg – De Chw moet woningbouw in een milieubelast deelgebied mogelijk maken als (financiële) motor voor de functieverandering van de 500 ha grote voormalige vliegbasis tot een gebied voor natuur, recreatie en met behoud van militair cultureel erfgoed.
- Ontwikkelingsgebied Waterfront Harderwijk maakt woningbouw mogelijk zonder dat afschermdende bebouwing vooraf tot stand is gebracht. Dit maakt de ontwikkeling betaalbaar. De gemeente moet in haar gebiedsontwikkelingsplan aantonen dat de afschermdende bebouwing binnen de termijn van tien jaar gerealiseerd wordt.

- Ontwikkelingsgebied Centrumplan Eerbeek moet de kwaliteit van dit woon- en recreatiedorp versterken. Het instrumentarium van de Chw is nodig om de ontwikkeling te combineren met behoud van bestaande bedrijvigheid.
- Ontwikkelingsgebied Spoorzone Tilburg is het grootste en meest beeldbepalende project van Tilburg. De Chw moet het mogelijk maken de (economische) ontwikkeling echt op gang te krijgen: niet alles volgtijdelijk realiseren, maar parallel.
- Ontwikkelingsproject Oostelijk Centrumgebied Arnhem moet van een zwaar verouderd bedrijventerrein een aantrekkelijk woon- en werkgebied maken. De Chw maakt het mogelijk om in één besluitronde de ruimtelijke ontwikkeling vast te leggen, uitplaatsing van bedrijven en aanpassing van milieuvergunningen vast te leggen en geluidafschermdende voorzieningen voor te schrijven.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Kenmerk
IENM/BSK-2012/41288

De beide innovatieprojecten in de 4^e tranche:

- Innovatie met particulier opdrachtgeverschap in Almere bevordert de keuzevrijheid van de particuliere opdrachtgevers en prikkelt daarmee de bouw van woningen. Omdat niet alle regels van het Bouwbesluit behoeven te worden nageleefd ontstaat ruimte voor innovatie die ook anderen tot inspirerend voorbeeld kan dienen.
- De Experimenteerlocatie Leeuwarden geeft gelegenheid om experimenten uit te voeren met duurzame technologie, zonder dat eerst tijd en aandacht van de vernieuwer nodig is voor het zoeken van een locatie, vergunningen etc. De experimenteerlocatie verlaagt de drempel en maakt de weg korter tussen idee, toepassing en mogelijke (massa)productie van de duurzame technologie.

Nadere informatie over specifieke projecten

Almere

De leden van de VVD-fractie vragen of afwijken van het Bouwbesluit 2012 in Almere in de toekomst tot handhavingproblemen kan leiden.

Woningen gebouwd onder het experiment particulier opdrachtgeverschap Almere moeten net als alle woningen voldoen aan de voorschriften voor bestaande bouw. De in het besluit opgenomen regeling heeft slechts betrekking op de daar genoemde nieuwbouwvoorschriften. Of aan de eisen voor bestaande bouw wordt voldaan in de eerste plaats een eigen verantwoordelijkheid van de vergunninghouder. Als de gemeente constateert dat een woning die onder het experiment wordt gebouwd niet voldoet aan de eisen voor bestaande bouw, dan kan de gemeente daartegen handhavend optreden. Dat is niet anders dan bij woningen die niet onder het experiment vallen.

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen over de voorgenomen evaluatie door de gemeente Almere. De gemeente heeft aangegeven dat zij bij het toezicht

op de realisatie van de betreffende woningen zal gaan letten op een aantal aspecten die betrekking hebben op de voor deze woningen vervallen nieuwbouweisen om zodoende te kunnen rapporteren welke van de geschrapte aspecten alsnog en in welke mate worden meegenomen bij de bouw van de eigen woning. Gezien het experimentele karakter van het project zie ik de meerwaarde daarvan in en heb ik vooralsnog geen reden om te veronderstellen dat dit niet doeltreffend of efficiënt zal gebeuren.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Kenmerk
IENM/BSK-2012/41288

De leden van de PvdA-fractie vragen of de bewoners met het uitsluiten van het Bouwbesluit (behalve brandveiligheid) ook de keuze krijgen tussen een warmte- dan wel een gasaansluiting.

In het kader van de experimentenregeling in Almere gelden voor particulier opdrachtgeverschap geen voorschriften met betrekking tot de aansluiting van gas en warmte. Het is aan de opdrachtgever zelf om hier afspraken over te maken met de gemeente en eventuele gas- en warmteleveranciers. Het afdwingen van een bepaalde voorziening op grond van de bepalingen in het experiment is dan ook niet aan de orde.

De leden van de fractie van D66 willen graag weten waarom Almere deze uitzonderingspositie krijgt en wat de minister hiermee beoogt te bereiken. De gemeente Almere heeft zich als eerste en tot nu toe enige gemeente gemeld met een project met betrekking op particulier opdrachtgeverschap. Doel van het experiment is een grotere vrijheid voor de burger om zijn woning in te richten naar eigen inzicht. Voor het onder de werking van afdeling 2 Chw brengen van dit project zijn geen andere voorbeelden van particulier opdrachtgeverschap bestudeerd maar is het voorstel van Almere getoetst op de volgende criteria.

Draagt het experiment bij aan:

- innovatieve en/of maatschappelijke ontwikkeling
- de bestrijding van de economische crisis
- duurzame ontwikkeling
- Valt de afwijking onder de gestelde wetten opgenomen in de Chw;
- Kan het experiment starten voor 1 januari 2014.

Almere heeft het verzoek om op onderdelen af te mogen wijken van het Bouwbesluit ingediend naar aanleiding van een concreet verzoek van een particulier om een woning te mogen bouwen met alternatieve daglichttoetreding die niet voldeed aan het Bouwbesluit. Aspect als daglicht, (de wijze van) ventilatie, minimale afmetingen van (ruimten binnen) woningen en toegankelijkheid zijn in de bouwregelgeving opgenomen op basis van een 'gemiddelde' woning. Dit kan voor individuele keuzen in bepaalde gevallen een belemmering vormen. Om die reden is – op verzoek van Almere – deze experimenteerregeling opgenomen in de Crisis- en herstelwet.

Soesterberg

De D66-fractie vraagt naar de impact voor de omliggende Natura2000-gebieden van het tien jaar niet voldoen aan de milieukwaliteitscriteria. D66 en de Partij voor de Dieren vragenaar de woningbouw in relatie tot de geluidsbelasting.

De voorliggende AMvB stelt een grenscorrectie voor ten aanzien van het reeds aangewezen project Soesterberg-noord. Uiteraard is ook dit ontwikkelingsgebied (net als alle andere) gebonden aan Europese richtlijnen. Doel van de aanwijzing van de voormalige vliegbasis is om de herontwikkeling van deze locatie tot een groot natuurgebied mogelijk te maken. Het project houdt tevens de bouw van ongeveer 440 woningen in. De ligging van de woningbouwlocatie is op relatief korte afstand van het bedrijventerrein, waardoor er sprake is van een verhoogde geluidsbelasting. De gemeenten Soest en Zeist zijn voornemens in een gezamenlijk gebiedsontwikkelingsplan aan te geven welke maatregelen zij zullen treffen om na maximaal 10 jaar aan de geluidsnormen te kunnen voldoen. Welke oplossing daarbij naar voren komt is juist onderwerp van het experiment. De wettelijke regels stellen daarbij afdoende waarborgen, zoals de maximale termijn van overschrijding van wettelijke normen.

IJzeren Rijn

De CDA-fractie vraagt waarom de IJzeren Rijn onder de werkingsfeer van de Crisis- en herstelwet wordt gebracht. D66 wil weten welke ontwikkelingen hiertoe hebben geleid, mede in het licht van het feit dat de IJzeren Rijn in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit aangemerkt wordt als IBM-project.

Voor de reactivering van de IJzeren Rijn op Nederlands grondgebied is een Tracébesluit nodig. De bestuursrechtelijke versnellingen zijn op dit project van rechtswege al van toepassing omdat het project valt binnen de categorieën van bijlage I van de Chw. Dit laat de toegang tot de rechter voor belanghebbenden onverlet, mits zij op tijd hun beroepsgronden aanleveren. De Tracéwet voorziet in participatie van bestuursorganen en bewoners bij de totstandkoming van het tracébesluit. Met de opname van het project in Bijlage II wordt beoogd voor de projectmer de mogelijkheid te creëren niet per se alternatieven te onderzoeken en niet per se de commissie MER te moeten inschakelen. Voor de planmer geldt deze versoepeling overigens niet. Hierin moeten wel alternatieven worden onderzocht en moet de commissie Mer wel om advies gevraagd worden.

De tracékeuze van de IJzeren Rijn spoorverbinding op Nederlands grondgebied is op grond van het Scheidingsverdrag 1839 de exclusieve bevoegdheid van België. In de bindende uitspraak over de IJzeren Rijn door het Tribunaal van het Permanent Hof van Arbitrage (2005) is dat nogmaals bevestigd. De Belgische minister van Overheidsbedrijven heeft recent herbevestigd dat België voor de spoorverbinding op Nederlands grondgebied geen alternatieve trace's in overweging wenst te nemen.

Dat een project opgenomen is in het NSL, betekent dat voor dat (tracé)besluit geen projectgebonden luchtkwaliteitsonderzoek behoeft te worden uitgevoerd. Het betekent niet dat eventueel noodzakelijke maatregelen achterwege blijven.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Rotterdamse baan

De leden van de CDA-fractie vragen om in te gaan op de brieven van derden met betrekking tot de Rotterdamsebaan. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren en D66 vragen naar de argumentatie achter de toevoeging van de Rotterdamsebaan.

Kenmerk
IENM/BSK-2012/41288

Evenals de IJzeren Rijn valt ook het project Rotterdamse baan van rechtswege onder bijlage I van de Chw. De toevoeging aan bijlage II levert een extra verlichting op ten aanzien van de projectmer. Voor de projectmer is het niet noodzakelijk alternatieven te onderzoeken en behoeft de cie. Mer niet om advies gevraagd te worden.

Met de realisatie van de Rotterdamsebaan wordt beoogd de Utrechtsebaan te ontlasten en de toekomstige ontwikkeling van de Binkhorst mogelijk te maken. Daarmee voldoet de Rotterdamsebaan aan het criterium van de Chw. De aanwijzing onder de Chw is daarop niet van invloed op de bezwaren die zijn ingediend naar aanleiding van de concept-AMvB die in uw kamer voorligt.

Bedrijventerrein Newtonpark IV in de gemeente Leeuwarden

De leden van de D66-fractie willen weten of voor dit project per se de Crisis- en herstelwet nodig is.

De gemeente Leeuwarden wil mogelijkheden scheppen voor innovatieve bedrijven om de innovaties die zij bedenken ook daadwerkelijk in een proefopstelling uit te kunnen proberen. Er zijn geen direct vergelijkbare initiatieven bekend.

De rijkscoördinatieregeling biedt niet het goede instrument voor dit experiment. Het is noodzakelijk op een innovatieve manier om te gaan met het beschikbare instrumentarium.

Luchthaven Twente

De D66-fractie vraagt naar een toelichting op de toevoeging van luchthaven Twente aan bijlage II.

Voor dit project kan door toevoeging aan bijlage II gebruik gemaakt worden van de bestuursrechtelijke versnellingen in de Chw (o.a. relativiteitsvereiste, pro formaberoep, 6 maanden termijn rechter). Ook de bepaling dat voor de projectmer niet perse alternatieven moeten worden onderzocht en de cie. Mer niet perse hoeft te worden ingeschakeld is van toepassing.

Er gelden geen inhoudelijke criteria voor toevoeging van projecten aan bijlage II.

Centrumplan Eerbeek

De leden van de SP-fractie zijn benieuwd naar de omschrijving van de nationale uitstraling van het centrumplan Eerbeek en de nut en noodzaak van deze aanwijzing.

Uit de vraagstelling blijkt verwarring over de aanwijzing van het centrumplan. Het gaat om de aanwijzing tot ontwikkelingsgebied conform artikel 2.2. Chw. Er wordt een experiment gestart om ruimte en milieu op een vernieuwende manier op elkaar te betrekken. Met het experiment worden o.a. leerervaringen opgedaan voor de nieuwe Omgevingswet. Het plan valt dus niet onder de projecten die in Bijlage II Chw zijn toegevoegd onder de 'gebiedsontwikkeling met nationale uitstraling'.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Kenmerk
IENM/BSK-2012/41288

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen